

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

30.09.2021

г.Мензелинск

КАРАР

№ 341

**«Татарстан Республикасы Минзэлә муниципаль районында 2021-2025
елларга дәүләт милли сәясәтен гамәлгә ашыру» муниципаль
программасын раслау турында**

Россия Федерациясе Президентының 2012 елның 19 декабрендәге 1666 номерлы «2025 елга кадәрге чорга Россия Федерациясе дәүләт милли сәясәте стратегиясе турында» гы Указы белән расланган 2025 елга кадәрге чорга Россия Федерациясе дәүләт милли сәясәте стратегиясен, Татарстан Республикасы Президентының «Татарстан Республикасында дәүләт милли сәясәте концепциясе турында» 2013 елның 26 июлендәге №ПУ – 695 Указын, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «2014-2023 елларга Татарстан Республикасында дәүләт милли сәясәтен гамәлгә ашыру «дәүләт программасын раслау турында» 18.12.2013 №1006 Карарын, Татарстан Республикасы Минзэлә муниципаль районы Башкарма комитеты,

КАРАР ЧЫГАРА:

1. «2021-2025 елларга Татарстан Республикасы Минзэлә муниципаль районында дәүләт милли сәясәтен гамәлгә ашыру» муниципаль программасын расларга. (алга таба-Программа).
2. Муниципаль заказчы-программаның координаторы итеп Татарстан Республикасы Минзэлә муниципаль районы Башкарма комитетын билгеләргә.
3. Әлеге карар рәсми басылып чыгарга тиеш.
4. Минзэлә муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесенен социаль мәсьәләләр буенча урынбасары Н.Г.Бикеевага әлеге карарның үтәлешен контрольдә тоту йөкләргә.

Житәкче вазыйфаларын башкаручы

Д. А. Чухланцев

Расланган
Минзэлэ муниципаль районы
Башкарма комитет карары нигезендә

30.09.2021 № 341

**«ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МИНЗЭЛЭ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНДА 2021 - 2025 ЕЛЛАРГА
МИЛЛИ СӘЯСӘТНЕ ГАМӘЛГӘ АШЫРУ» МУНИЦИПАЛЬ ПРОГРАММАСЫ**

ПРОГРАММА ПАСПОРТЫ

Программаның исеме	« Татарстан Республикасы Минзэлэ муниципаль районында 2021-2025 елларга дәүләт милли сәясәтен гамәлгә ашыру» (алга таба-Программа)
Программа эшләү өчен нигез	Татарстан Республикасы Президентының 2013 елның 26 июлендәге Указы «Татарстан Республикасында дәүләт милли сәясәте Концепциясе турында» Татарстан Республикасы Иминлек Советының, Татарстан Республикасында Террорчылыкка каршы комиссиянең уртак утырышы протоколы (03.04.2014 №ПУ-695)
Программаның заказчысы	ТР Минзэлэ муниципаль районы башкарма комитеты
Программаны төп эшләүче	ТР Минзэлэ муниципаль районы Башкарма комитетының мәдәният бүлеге

<p>Программаның максаты һәм бурычлары</p>	<p>Программаның максаты-Татарстан Республикасында дәүләт милли сәясәтен гамәлгә ашыру, Татарстан Республикасы территориясендә яшәүче халык вәкилләренең цивилизацияле үсеше, этникара һәм конфессияара тынычлыкны һәм татулыкны саклап калу, гомумроссия гражданлык тәңгәллеген (Россия милләтен) ныгыту, мигрантларны уңышлы социомәдәни жайлаштыру һәм интеграцияләү.</p> <p>Программаның бурычлары:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Гомумроссия гражданлык тәңгәллеген ныгытуга ярдәм итү, этникара һәм конфессияара тынычлыкны һәм татулыкны ныгыту, мигрантларны социаль-мәдәни адаптацияләү һәм интеграцияләү өчен шартлар тудыру; 2. Минзәлә муниципаль районында яшәүче халыкларның этномәдәни үсеше өчен шартлар тудыру; 3. Минзәлә муниципаль районында дәүләт милли сәясәтен тормышка ашыруны фәнни-белем бирү һәм мәгълүмати тәэмин итү 4. Минзәлә муниципаль районында Терроризм һәм экстремизмны профилактикалау.
<p>Программаны тормышка ашыру вакыты</p>	<p>2021 - 2025 елларга</p>
<p>Программаның финанслау күләме һәм чыганаclarы</p>	<p>Программаны финанслау күләме 5757,3 мең сум тәшкит итә, шул исәптән Минзәлә муниципаль районы бюджеты акчалары хисабына да.:</p> <p>2021 елда-1095,6 мең сум; 2022 елда-1102,7 мең сум; 2023 елда-1137,5 мең сум; 2024 елда-1211,0 мең сум; 2025 елда-1210,5 мең сум;</p> <p>Искәрмә: финанслау күләме фаразланган характерда һәм ТР Минзәлә муниципаль районы бюджеты мөмкинлекләрен исәпкә алып, ел саен төзәтмәләр кертергә тиеш.</p>
<p>Программаның көтелгән соңгы тормышка ашыру нәтижәләре . Программаның нәтижәләрен бәяләү индикаторлары.</p>	<p>Программаны гамәлгә ашырудан социаль-икътисадый нәтижәлелек социаль тотрыклылыкны, этникара һәм конфессияара тынычлыкны һәм татулыкны, этномәдәни үзенчәлекне саклап калудан һәм Татарстан Республикасында яшәүче халыкларның социаль-мәдәни ихтыяжларын канәгәтләндерүдән гыйбарәт.:</p> <p>этномәдәни һәм социаль кәефен яхшыртуга ; региональ һәм гомумроссия гражданлык тәңгәллеген ныгыту турында; этнокультура потенциалыннан файдалануның нәтижәлелеген арттыруда; милләтара һәм диниара конфликтларны булдырмау турында; регионның инвестицион һәм туристик сөйкемлелеге үсешендә; мигрантларның социаль һәм мәдәни адаптациясен һәм интеграциясен камилләштерүгә юнәлдерелгән чаралар</p>

	<p>системасын гамэлгэ ашыру.</p> <p>Программаның индикаторлары</p> <p>1. Халыкның өлөшөн арттыру Минзэлэ районда этникара мөнэсэбэтлэр торышын уңай бэялэүче муниципаль район (репрезентатив сораштыру нэтижэлэре буенча билгелэнэ):</p> <p>2021 елда-72 процент;</p> <p>2012 елда-72,5 процент;</p> <p>2021 елда-72 процент;</p> <p>2021 елда-72 процент;</p> <p>2021 елда-72 процент;</p> <p>2. Халыкның өлөшөн арттыру Минзэлэ районда этникара мөнэсэбэтлэр торышын уңай бэялэүче муниципаль район (репрезентатив сораштыру нэтижэлэре буенча билгелэнэ):</p> <p>2021 елда-66 процент;</p> <p>2022 елда-67 процент;</p> <p>2023 елда-71,8 процент;</p> <p>2024 елда-72 процент;</p> <p>2025 елда-72,5 процент;</p> <p>3. Халыкның өлөшөн арттыру Минзэлэ үзлэренэ этномэдэни ихтыяжларын гамэлгэ ашырудан канэгаты булган муниципаль район (репрезентатив сораштыру нэтижэлэре буенча билгелэнэ):</p> <p>2021 елда-66 процент;</p> <p>2022 елда-67 процент;</p> <p>2023 елда-71,8 процент;</p> <p>2024 елда-72 процент;</p> <p>2025 елда-72,5 процент;</p>
<p>Программаның үтөлөшөн контрольдэ тоту</p>	<p>Программаның үтөлөшөн миллэтара һәм конфессиональара мөнэсэбэтлэр мәсьэлэлэре буенча ведомствоара эшлекле төркем контрольдэ тотта .</p>

I. АКТУАЛЬЛЕК

Минзэлэ муниципаль районында милләтара мөнәсәбәтләрнең торышы күп еллар дәвамында төрле этник төркемнәр һәм конфессияләр вәкилләренең тотрыклы, тыныч хезмәттәшлеге һәм хезмәттәшлеге булып кала бирә.

Минзэлэ муниципаль районының үзенчәлеге булып халыкның полиэтничлыгы һәм күп конфессияле булуы тора, аларның үсеше район территориясендә яшәүче халыклар вәкилләренең тыгыз этнокультура багланышы һәм горейф-гадәтләренең үзара бәйләнеше белән характерлана. Бу процесста, гадәттәгечә, татар һәм рус халыклары вәкилләре дә зур роль уйный. Минзэлэ муниципаль районы күп милләтле, 29359 кеше яши, шул исәптән район үзәгендә – 16504 кеше. Район территориясендә яши:

- татарлар 17 165 кеше (62%);
- руслар 9137 кеше (33%);
- чуашлар 139 (0,5%);
- марилар-775 (2,8%);
- мордва 28 (0,1%);
- украиннар 83 (0,3%);
- башкортлар 28 (0,1 %);
- башка 331 кеше

Нигездә иң күп чит ил кешеләре килә,, түбәндәге илләрдән:

Әрмәнстан-27 (өлеш-71%);

Казахстан – 4 (өлеш - % 10,5);

Тажикстан – 1 (өлеш - % 2,7);

Үзбәкстан – 3(өлеш - % 7,9);

Украина-3 (өлеш - % 7,9)

Районның авыл халкы саны елдан-ел 1-2 % ка кими. Районда 68 торак пунктның 49ында халык саны 300 кешедән артмый, бу 71% тәшкил итә. Бу авылларда уртача яшь 50-60 яшь тәшкил итә. Авыл жирлекләре дә бар, анда пенсия яшендәге кешеләрнең проценты 38-69% тәшкил итә.

1930 елның 10 августында төзелгән Минзэлэ муниципаль районы-Татарстан Республикасының шактый зур икътисады, мәдәни һәм мәгариф потенциалына ия районнарының берсе. Район 1920 кв. м. мәйдан били, бу Татарстан Республикасының 2,8% мәйданын били, шулардан 45%-сөрүлекләр, 12%-урманнар, 8%-көтүлекләр, 24% - болынар. Район Актаныш, Мөслим, Тукай, Әгерҗе районнары белән чиктәш. Районда 19 авыл жирлегендә урнашкан 68 торак пункт бар. Район дүрт елга - Кама, Ак, Ык, Минзэлэ елгалары үзәнендә урнашкан. 1079 елда, Түбән Кама ГЭСы сусаклагычын төзегәннән соң, районның 26 мең гектарга яқын жире су астында калган. Минзэлэ муниципаль районының террорчылыкка бирешүчәнлеге аның территориясе аша Мәскәү-Уфа (М-7) автотрассасы узду белән бәйле, күршәдә Башкортстан Республикасы башлана, 50 км ераклыкта Яр Чаллы шәһәре, 5-6 км Түбән Кама сусаклагычы аша Әгерҗе муниципаль районы, анда Исламның радикаль формалары шактый таралыш ала.

Районда теркәлгән 30 дини оешма бар, шул исәптән 27 мөселман, 3 христианнар. Традицион дини агымнар вәкилләре хезмәтләр вакытында мәгърифәтчелек эше белән шөгьльләнәләр, анда район халкы арасында дини һәм конфессияара ызгышларга юл куймауга басым ясылар. Дин әһелләре барлык район чараларында да актив катнашалар. Уку йортларында, мәктәпләрдә, район предприятиеләрендә һәм

оешмаларында мәглүмати агарту эшләре белән шөгыйльәнәләр. Традицион булмаган дини берләшмәләр эшчәнлеге район хакимияте һәм көч структуралары тарафыннан даими контроль астында тора.

Хәзерге вакытта Минзәлә муниципаль районы территориясендә экстремистик юнәлештәге оешмалар эшчәнлеге, шулай ук дини һәм ижтимагый берләшмәләр вәкилләре тарафыннан кылынган, шулай ук эшчәнлекләре милли ызгыш һәм дини экстремизм идеяләрен таратуга юнәлтелгән ижтимагый һәм дини берләшмәләр төзү һәм аларның эшләве белән бәйле оператив чаралар барышында ачыкланган.

Кече эшкуарлык-икътисадый һәм сәяси тотрыклылык, ижтимагый үсеш, товарларның яңа төрләрен үзләштерү, хезмәт күрсәтүнең сыйфатын арттыру өчен принципиаль әһәмияткә ия икътисадның өстенлекле секторы. Әмма районда кече һәм урта бизнес вәкилләренең саны елдан-ел кими бара. Кече һәм урта бизнес саны кимүгә республика программаларында килешүнең гамәлдә булу срогы тәмамлануга йогынты ясады яки жинүчеләр дип табылмады, шулай ук Пенсия фондына фиксацияләнгән түләү арту сәбәпле.

Минзәлә муниципаль районында 4 сәяси партия («Бердәм Россия», «КПРФ», «Справедливая Россия», «ЛДПР»), шулай ук «Бөтендөнья татар конгрессы Башкарма комитеты бүлекчәсе», «Татарстан - Яңа гасыр», «Ижтимагый Совет», «Район башлыгы каршындагы попечительлар советы», «Ветераннар (пензионерлар) ижтимагый оешмасы», «Бөтенроссия Хезмәт Байрагы ордены сукуырлар жәмгыяте», «Инвалидлар жәмгыяте», «Әфганстандагы сугыш инвалидлары һәм ветераннары», «Бердәмлек «хатын-кызлар клубы», «Яшь гвардия», «Форпост» яшьләр (студентлар) ижтимагый берләшмәләре һәм оешмалары теркәлгән.

Сәяси партияләр һәм оешмаларрайонның ижтимагый оешмалары районыбызның үсешендә һәм чәчәк атуында, үсеп килүче буынны тәрбияләүдә, районда терроризм һәм экстремизмны профилактикалау һәм көрәшнең нәтижәләлеген күтәрүгә юнәлдерелгән өстәмә чаралар эзәрләүдә актив катнашалар. Алар тарафыннан сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау, балигъ булмаганнар һәм яшьләрнең социаль активлыгын арттыру, яшьләр арасында Административ хокук бозуларны кисәтү, хокук бозуларны кисәтү, иң беренче чиратта эчкечелек, эчкечелек, наркомания, жинаятьчелек, караучысызлык, сукбайлык, балигъ булмаганнарның сукбайлыгы белән көрәшне активлаштыруга, жәмгыятәтә толерантлык формалаштыру, Ксенофобиягә каршы көрәш һәм милләтара мөнәсәбәтләргә үстерү буенча эш алып барыла.

Шул ук вакытта мигрантларны хокукый яктан агарту, аларның жәмгыятәтә социаль-мәдәни жайлашуы буенча эш житәрлек дәрәжәдә оештырылмаган, мәдәниятара аралашуның түбән дәрәжәсе һәм кабул итүче жәмгыятә белән мигрантлар арасында ышаныч зур.

Этнокультура үсеше, милләтара һәм конфессияара мөнәсәбәтләр мәсьәләләрендә Идарә итү системасы, мәгариф, мәдәният, яшьләр сәясәте һәм массакуләм мәглүмат чаралары кадрларының квалификациясен һәм компетентлыгын арттыру мөһим бурыч булып тора.

Этник һәм дини үзәк һәрвакытта да гармонияле формалашмый. Кайбер очракларда дини өлеш халыкның тарихи килеп чыккан этномәдәни үзенчәлеген арттыра. Район өчен традицион булмаган дини агымнарның, кайвакыт экстремистик характердагы агымнарның үтеп керүе күзәтелә.

"Риск төркемен" яшьләр тәшкил итә, бу социаль-икътисади һәм этнорелиги факторлар белән бәйле. Яшьләрнең гомуми һәм гомумкультура дәрәжәсе кимүе аеруча сагайта, экстремистик рухтагы, радикаль сәяси һәм дини көчләрдән файдалана.

Минзәлә муниципаль районында милләтара тынычлыкны һәм татулыкны саклау буенча уңай тәҗрибә тупланган, башлангыч стадиядә экстремизм хәвеф-хәтәрләрен бетерү, халыкның толерантлыгын арттыру һәм этносоциаль һәм дини каршылыкларны жинү буенча актив эш алып барыла.

Экстремизмга, терроризмга, хокук бозулар кылуга ярдәм итүче сәбәпләргә һәм шартларны кисәтүгә, ачыклауга, бетерүгә юнәлдерелгән чараларга системалы якин килү районда социаль-икътисади һәм ижтимагый-сәяси хәлне яхшыртуның иң мөһим шартларыннан берсе булып тора.

Милли сәясәт стратегиясеннән килеп чыга торган чараларны һәм бурычларны тормышка ашыру өчен Минзәлә муниципаль районында

милли сәясәтне гамәлгә ашыру буенча муниципаль программа кирәк.

Программа Минзәлә муниципаль районы территориясендә конфессияара, этникара тынычлыкны һәм татулыкны тәмин итүгә, экстремизмга, ксенофобия күренешләренә, милли, раса түземсезлегенә һәм этник дискриминациягә каршы торуға юнәлтелгән эшчәнлектә жирле үзидарә һәм гражданлык жәмгыяте институтларының потенциалын максималь рәвештә куллануны күздә тотта.

Программа үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү өчен ачык документ булып тора.

II. Программаның максаты һәм бурычлары

Программаның максаты-Татарстан Республикасында дәүләт милли сәясәтен гамәлгә ашыру, Татарстан Республикасы территориясендә яшәүче халык вәкилләренәң цивилизациялә үсешә, этникара һәм конфессияара тынычлыкны һәм татулыкны саклап калу, гомумроссия гражданлык тәңгәллеген (Россия милләтен) ныгыту, мигрантларны уңышлы социомәдәни жайлаштыру һәм интеграцияләү.

Куелган максатларга ирешү түбәндәге бурычларны тормышка ашыруны күздә тотта::

1. Гомумроссия гражданлык тәңгәллеген ныгытуга ярдәм итү, этникара һәм конфессияара тынычлыкны һәм татулыкны ныгыту, мигрантларны социаль-мәдәни адаптацияләү һәм интеграцияләү өчен шартлар тудыру;

2. Минзәлә муниципаль районында яшәүче халыкларның этномәдәни үсешә өчен шартлар тудыру;

3. Минзәлә муниципаль районында дәүләт милли сәясәтен тормышка ашыруны фәнни-белем бирү һәм мәгълүмати тәмин итү

4. Минзәлә муниципаль районында Терроризм һәм экстремизмны профилактикалау.

Программада каралган:

- патриотизм һәм гомумроссия гражданлык тәңгәллеген формалаштыруга һәм ныгытуга юнәлдерелгән комплекслы мәгълүмати кампанияне үткәрү һәм мәгълүмати ресурслар булдыруга юнәлтелгән мәгълүмат ресурслары булдыру;
- патриотизм һәм гомумроссия гражданлык тәңгәллеген формалаштыруга һәм ныгытуга юнәлдерелгән ижтимагый инициативаларга һәм чараларга ярдәм итү;
- конфликтлы хәлләр турында мәгълүматны кабул итү буенча call-үзәк булдыру һәм аның эшчәнлеген тәмин итү;
- милләтара һәм конфессиональара мөнәсәбәтләр өлкәсендә тенденцияләренәң торышын һәм тенденцияләрен билгеләү максатларында социологик тикшеренүләр уздыру;
- этнополитик һәм дини-сәяси экстремизм, ксенофобия һәм түземсезлек профилактикасы;
- мигрантларны адаптацияләүгә һәм интеграцияләүгә ярдәм итү;
- Татарстан Республикасы территориясендә яшәүче халыкларның этномәдәни үсешенә юнәлдерелгән чаралар һәм инициативаларны үтәү;
- милләтара мөнәсәбәтләр торышын мониторинглау һәм милләтара конфликтларны иртә кисәтү системасын булдыру һәм алып бару;
- Россия халыклары турында белемнәрне таратуға юнәлдерелгән белем бирү чараларын тормышка ашыру;
- гомумгражданлык бердәмлегә һәм милләтара мөнәсәбәтләрне гармонияләштерү мәсьәләләре компетенциясендә булган дәүләт граждан һәм муниципаль хезмәткәрләренәң квалификациясен күтәрү.

Программаның нәтижәләлеген бәяләү өчен программаның максатчан индикаторлары һәм аны гамәлгә ашыру нәтижәләлегә күрсәткечләре кулланыла.

III. ПРОГРАММА ЧАРАЛАРЫ

Минзэлэ муниципаль районының жирле бюджет акчасы хисабына башкарыла торган программа чаралары һәм башкаларерык учреждениеләр, предприятиеләр һәм оешмаларның чыгымнары сметасында каралган чаралар хисабына тормышка ашырыла торган чаралар түбәндәгеләргә китерелде: *кушымта* элеге программа буенча исемлек.

Программа түбәндәге юнәлешләргә таянып тормышка ашырыла:

- этнополитик һәм дини-сәяси экстремизм, түземсезлек, шул исәптән мәгълүмати мохиттә дә профилактика;
- этникара килешүне ныгытуга юнәлдерелгән социаль әһәмиятле проектларны житештерү, тарату һәм тарату белән шөгьльләнүче оешмаларга дәүләт ярдәме күрсәтү.

Татарстан Республикасында яшәүче халыкларның этномәдәни үсешә өчен шартлар тудыру буенча программада куелган бурычны хәл итү түбәндәге юнәлешләргә гамәлгә ашыру юлы белән ирешелә:

- Татарстан Республикасы территориясендә яшәүче халыкларның этномәдәни үсешенә юнәлдерелгән чаралар һәм инициативаларны үтәү;
- тел күптөрлеләгенә ярдәм итү.

Татарстан Республикасында дәүләт милли сәясәтен гамәлгә ашыруны фәнни-белем бирү һәм мәгълүмати тәэмин итү буенча программада куелган бурычны хәл итү түбәндәге юнәлешләргә гамәлгә ашыру юлы белән ирешелә:

- патриотизм һәм гомумроссия гражданлык тәңгәллеген формалаштыруга һәм ныгытуга юнәлдерелгән комплекслы мәгълүмати кампанияне үткәрү һәм мәгълүмати ресурслар булдыруга юнәлтелгән мәгълүмат ресурслары булдыру;
- милләтара мөнәсәбәтләр торышын мониторинглау һәм милләтара конфликтларны иртә кисәтү системасын булдыру һәм алып бару;

IV. ПРОГРАММАНЫ РЕСУРСЛАР БЕЛӘН ТӘЭМИН ИТҮНЕ НИГЕЗЛӘҮ

Программа чараларын финанслау Минзэлэ муниципаль районы бюджеты хисабына башкарылачак.

Программада программа чараларын гамәлгә ашыру өчен бюджеттан тыш акчалар (эшмәкәрләр, спонсорлар акчасы) һәм муниципаль берәмлекләр бюджетлары акчаларын жәлеп итү мөмкинлегә каралган.

Программаны финанслау күләме 5757,3 мең сум тәшкил итә, шул исәптән Минзэлэ муниципаль районы бюджеты акчалары хисабына да.:

2021 елда-1095,6 мең сум;

2022 елда-1102,7 мең сум;

2023 елда-1137,5 мең сум;

2024 елда-1211,0 мең сум;

2025 елда-1210,5 мең сум;

Искәремә: финанслау күләме фаразланган характерда һәм ТР Минзэлэ муниципаль районы бюджеты мөмкинлекләрен исәпкә алып, ел саен төзәтмәләр кертергә тиеш.

V. ПРОГРАММАНЫ ТОРМЫШКА АШЫРУ МЕХАНИЗМЫ

Программа чараларын тормышка ашыру барышында заказ бирүче Минзэлә муниципаль районы Башкарма комитеты Төп башкаручыларның узара бэйләнешен, чараларны тормышка ашыруның барышын һәм башкаручыларның чараларны нәтижәле куллануын контрольдә тотуны тәэмин итә.

Ел саен Минзэлә муниципаль районы Башкарма комитеты Минзэлә муниципаль районы Советы алдында Программа чараларын тормышка ашыруның барышы турында хисап тота.

VI. ПРОГРАММАНЫҢ СОЦИАЛЬ – ИКЪТИСАДЫЙ НӘТИЖӘЛЕЛЕГЕН ТАСВИРЛАУ

Этнокультура өлкәсендә төп нәтижәләр, кагыйдә буларак, вакыт буенча кичектерелгән социаль эффектта, аерым алганда, төрле халык вәкилләренәң мәданиятенә, теленә һәм горейф-гадәтләренә карата толерантлык һәм хөрмәт арту, кешеләрнең үз-үзләрен тотышы нормаларының уңай үзгәрүе, Татарстан Республикасы Минзэлә муниципаль районының тотрыклы үсешенәң мөһим факторы буларак, Бердәм этномәдәни киңлекне үстерүдә чагыла.

Программаны гамәлгә ашырудан социаль-икътисадый нәтижәлелек социаль тотрыклылыкны, этникара һәм конфессияара тынычлыкны һәм татулыкны, этномәдәни үзенчәлекне саклап калудан һәм Татарстан Республикасында яшәүче халыкларның социаль-мәдәни ихтыяжларын канәгатләндерүдән гыйбарәт.:

- этномәдәни һәм социаль кәефен яхшыртуга ;
- региональ һәм гомумроссия гражданлык тәңгәллеген ныгыту турында;
- этнокультура потенциалыннан файдалануның нәтижәлелеген арттыруда;
- милләтара һәм диниара конфликтларны булдырмау турында;
- регионның инвестицион һәм туристик сөйкемлелеге үсешендә;
- мигрантларның социаль һәм мәдәни адаптациясен һәм интеграциясен камилләштерүгә юнәлдерелгән чаралар системасын гамәлгә ашыру.

Программаны тормышка ашыру Минзэлә муниципаль районының күпмилләтле халкының рухи бердәмлеген һәм Россия гомумдәүләт үзаңын ныгыту мәсьәләләрендә жирле үзидарә органнарының, граждан жәмгыяте институтларының көчләрен берләштерергә мөмкинлек бирәчәк.

Программа чаралары исемлеге

«2021-2025 елларга Татарстан Республикасы Минзэлә муниципаль районында дәүләт милли сәясәтен гамәлгә ашыру» (алга таба-
Программа)

Бурычның исеме: 1. 1. Гомумроссия гражданлык тәңгәллеген ныгытуга ярдәм итү, этникара һәм конфессияара тынычлыкны һәм татулыкны ныгыту, мигрантларның социаль-мәдәни адаптацияләү һәм интеграцияләү өчен шартлар тудыру;				
Чараның исеме	Тормышка ашырыла башлау	Тормышка ашыру тәмамлану	Көтелгән нәтижә	Башкаручылар

1.1 район социаль өлкәсе хезмәткәрләренә милләтара конфликтларны кисәтү буенча семинарларын үткәрү.	2021	2025	Милләтара хезмәттәшлек өлкәсендә киеренкелекне киметү.	Башкарма комитет житәкчесенә социаль мәсьәләләр буенча урынбасары (квартал саен)
1.2.Туган тел көнен(26 апрель) һәм рус теле көнен (6 июнь)бәйрәм итүгә багышланган ел саен уздырыла торган чаралар комплексын оештыру һәм үткәрү	2021	2025	Халыкның мәдәни-тарихи социализациясе.	МКУ "Мәдәният бүлеге", "Мәгариф бүлеге" (ел саен)
1.3. Ел саен Минзәлә муниципаль районында яшәүче халыкларның милли бәйрәмнәрен оештыру, үткәрү һәм яңарту.	2021	2025	Минзәлә муниципаль районында яшәүче халыкларның гореф-гадәтләрен , гореф-гадәтләрен популярлаштыру.	МКУ " Мәдәният бүлеге" (календарь планы буенча)
1.4. "Безнең йорт-Татарстан"республика этномәдәни фестиваленә район туры уздыру.	2021	2025	Халыкның мәдәни-тарихи социализациясе.	«Мәдәният бүлеге» МКУ, «Яшьләр һәм спорт бүлеге»МКУ (ел саен)
1.5.Район осталарының «Россия халыкларының милли бәйрәмнәре»Бөтенроссия фотоконкурсында катнашуы	2021	2025	Халыкның мәдәни-тарихи социализациясе.	«Мәдәният бүлеге» МКУ, «Яшьләр һәм спорт бүлеге»МКУ (календарь планы буенча)
1.6.Татарстан Республикасы көненә багышланган бәйрәмне оештыру һәм уздыру	2021	2025	Халыкның мәдәни-тарихи социализациясе.	Башкарма комитет житәкчесенә социаль мәсьәләләр буенча урынбасары (квартал саен) «Мәдәният бүлеге» МКУ, «Яшьләр һәм спорт бүлеге»МКУ (ел саен)

1.7. "Без төрле, без тигез "КВН	2021	2025	Халыкның мәдәни-тарихи социализациясе.	«Мәдәният бүлеге» МКУ, «Яшьләр һәм спорт бүлеге» МКУ (ел саен)
1.8. «Спорт - тынычлыкка юл» мәктәп һәм ишегалды командалары арасында мини-футбол буенча ачык турнир	2021	2025	Халыкның мәдәни-тарихи социализациясе.	МКУ " Яшьләр һәм спорт бүлеге (ярты елга бер тапкыр)
1.9. Йөзү буенча беренчелекне оештыру һәм үткәрү	2021	2025	Халыкның мәдәни-тарихи социализациясе.	МКУ " Яшьләр һәм спорт бүлеге (ел саен)
1.10. Гер спорты буенча турнир үткәрү	2021	2025	Халыкның мәдәни-тарихи социализациясе.	МКУ " Яшьләр һәм спорт бүлеге (ел саен)
1.11. Мәдәниягә мөнәсәбәтләр торышының актуаль мәсьәләләре турында фикер алышуга һәм толерантлык һәм үзара хөрмәт идеалларын алга этәрүгә юнәлдерелгән семинарлар, конференцияләр, түгәрәк өстәлләр һәм башка чаралар оештыру	2021	2025	Халыкның мәдәни-тарихи социализациясе.	МКУ "Мәдәният бүлеге», МКУ «Мәгариф бүлеге», МКУ " яшьләр һәм спорт бүлеге», Ижтимагый совет (квартал саен)
1.12. Халыклар бердәмлеге көнен бәйрәм итүгә багышланган чаралар оештыру	2021	2025	Халыкның мәдәни-тарихи социализациясе.	Башкарма комитет житәкчесенәң социаль мәсьәләләр буенча урынбасары "Мәдәният бүлеге" МКУ, «Мәгариф бүлеге» МКУ, «Яшьләр һәм спорт бүлеге» МКУ (ел саен, ноябрь)
1.13 Республика конкурсында катнашу "Ел хатын-кызы. Ел ир-аты: хатын-кыз карашы»	2021	2025	Халыкның мәдәни-тарихи социализациясе.	МКУ " Мәдәният бүлеге"
1.14. "Иделкәем "балалар-яшүсмерләр һәм театр һәм курчак коллективларының республика смотр-	2021	2025	Халыкның мәдәни-тарихи социализациясе.	МКУ " Мәдәният бүлеге"

конкурсы»				
1.15 театр коллективларының «Идел йорт» төбәкара конкурсы	2021	2025	Халыкның мәдәни-тарихи социализациясе.	МКУ " Мәдәният бүлеге"
1.16 «Созвездие – Йолдызлык 2020» эстрада сәнгатенә республика яшьләр телевизион фестивале	2021	2025	Халыкның мәдәни-тарихи социализациясе.	МКУ " Мәдәният бүлеге"
1.17. "Каравон» рус мәдәниәте республика бәйрәме	2021	2025	Халыкның мәдәни-тарихи социализациясе.	МКУ " Мәдәният бүлеге"
1.18. Республика фольклор фестивале Николай Вешний " бәйрәме	2021	2025	Халыкның мәдәни-тарихи социализациясе.	МКУ " Мәдәният бүлеге"
1.19. "Семьк" фин-угыр халыкларының республика бәйрәме	2021	2025	Халыкның мәдәни-тарихи социализациясе.	МКУ " Мәдәният бүлеге"
1.20. "Ык бие авыллары Сабантуй" бөтенроссия сабантуе	2021	2025	Халыкның мәдәни-тарихи социализациясе.	МКУ " Мәдәният бүлеге"
1.21. "Питрау түгәрәк уены" керәшен этник сәнгатенә фольклор конкурс-фестивале	2021	2025	Халыкның мәдәни-тарихи социализациясе.	МКУ " Мәдәният бүлеге"
1.22. «Чатыр тауда жыен» төрки халыкларның халык ижаты халыкара фестивале	2021	2025	Халыкның мәдәни-тарихи социализациясе.	МКУ " Мәдәният бүлеге"
1.23. "Уйнагыз гармуннар" республика бәйрәме	2021	2025	Халыкның мәдәни-тарихи социализациясе.	МКУ " Мәдәният бүлеге"
1.24. "Иң яхшы авыл клубы һәм авыл мәдәният йорты» республика конкурсы	2021	2025	Халыкның мәдәни-тарихи социализациясе.	МКУ " Мәдәният бүлеге"
1.25. Ел саен үткәрелә торган "Наше время – Безнең заман" эшче яшьләр ижаты ачык республика телевизион фестивале	2021	2025	Халыкның мәдәни-тарихи социализациясе.	МКУ " Мәдәният бүлеге"
1.26. "Гаилә тарихының Гасырлар кайтавазы-эзлебездән башка тарих" республика конкурсы	2021	2025	Халыкның мәдәни-тарихи социализациясе.	МКУ " Мәдәният бүлеге"

1.27. Ветераннар арасында үзешчән башкаручыларның «Балкыш» фестивале	2021	2025	Халыкның мәдәни-тарихи социализациясе.	МКУ " Мәдәният бүлеге"
1.28. Әлфия Авзалова исемендәге Халыкара фестиваль-конкурс	2021	2025	Халыкның мәдәни-тарихи социализациясе.	МКУ " Мәдәният бүлеге"
1.29. "Мари сигезлеге" төбәк этнофестивале	2021	2025	Халыкның мәдәни-тарихи социализациясе.	МКУ " Мәдәният бүлеге"
1.30. "Жәлил укулары" Халыкара әдәби шигырь укучылар конкурсы	2021	2025	Халыкның мәдәни-тарихи социализациясе.	МКУ " Мәдәният бүлеге"
1.31. "Капка тобе" телевизион шоу	2021	2025	Халыкның мәдәни-тарихи социализациясе.	МКУ " Мәдәният бүлеге"
1.32. «Казан солгесы» халык сәнгатьенең Халыкара фестиваль-конкурсы	2021	2025	Халыкның мәдәни-тарихи социализациясе.	МКУ " Мәдәният бүлеге"
2. Минзәлә муниципаль районында яшәүче халыкларның этномәдәни үсеш өчен шартлар тудыру;				
Чараның исеме	Тормышка ашырыла башлау	Тормышка ашыру тәмамлану	Көтелгән нәтижә	
2.1. Минзәлә муниципаль районы мәдәният йортында "Нәүрүз" милли бәйрәмен уздыру.	2021	2025	Төрки халыкларның мәдәни-тарихи социализациясе.	МКУ " Мәдәният бүлеге" (календарь планы буенча)
2.2. Районның сәләтле балаларының "Татар моңы" халыкара яшь башкаручылар телевизион конкурсында катнашуы	2021	2025	Яшьләрнең мәдәни-тарихи социализациясе.	МКУ "Мәдәният бүлеге", "Мәгариф бүлеге" (календарь планы буенча)
2.4. Районның иң яхшы фольклор коллективларының «уен әйләнәдә» Бөтенроссия татар фольклоры фестивалендә катнашуы .	2021	2025	Халыкның мәдәни-тарихи социализациясе.	МКУ " Мәдәният бүлеге" (календарь планы буенча)

2.5. Минзэлэ муниципаль районында яшәүче халыклар бәйрәмнәрен үткәру: "Сабантуй», "Киң Масленица ", " Якты пасха» һ. б.	2021	2025	Халыкның мәдәни-тарихи социализациясе.	«Мәдәният бүлеге» МКУ, «Яшьләр һәм спорт бүлеге»МКУ (календарь планы буенча)
2.6. Сәнгать коллективлары катнашуы « Крутушка " Халыкара этник фестивалендә үзешчән сәнгать осталары катнашу.	2021	2025	Халыкның мәдәни-тарихи социализациясе.	МКУ "Мәдәният бүлеге", "Мәгариф бүлеге" (календарь планы буенча)
2.8 Бөтенроссия Спас ярминкәсендә районның халык-гамәли ижат осталарының катнашуы.	2021	2025	Халыкның мәдәни-тарихи социализациясе.	«Мәдәният бүлеге» МКУ, «Яшьләр һәм спорт бүлеге»МКУ (ел саен)
2.9 милли спорт төрләре буенча ел саен турнирларны оештыру һәм уздыру	2021	2025	ТР халыкларының традицион спорт төрләрен популярлаштыру	МКУ " Яшьләр һәм спорт бүлеге"
2.10 «Минзэлэ районы – дуслык территориясе»милләтара фестивале	2021	2025	Халыкның мәдәни-тарихи социализациясе.	«Мәдәният бүлеге» МКУ, «Яшьләр һәм спорт бүлеге»МКУ (ел саен)
2.11. "Очрашу урыны-ММР»яшьләр слеты	2021	2025	Халыкның мәдәни-тарихи социализациясе.	«Мәдәният бүлеге» МКУ, «Яшьләр һәм спорт бүлеге»МКУ (ел саен)
2.12. Ижади тематик бию кичәләре, «Дуслык территориясе»дискотекалары үткәру	2021	2025	Халыкның мәдәни-тарихи социализациясе.	«Яшьләр һәм спорт бүлеге "МКУ," Мәдәният бүлеге»МКУ (ярты елга бер тапкыр)

2.13. Төрле илләрнең спорт секцияләре челтәрен үстерү, милли спорт төрләрен өйрәнү	2021	2025	Халыкның мәдәни-тарихи социализациясе.	МКУ " Яшьләр һәм спорт бүлеге" (даими, квартал хисап чоры белән)
2.14. Татар теле һәм әдәбияты буенча район һәм республика олимпиадаларын үткөрү	2021	2025	Сәләтле балалар белән эшләү системасын камилләштерү	МКУ " Мәдәният бүлеге" (ел саен)
2.15. Минзәлә муниципаль районы мәктәпләренең өлкән сыйныф укучылары арасында «Татар кызы » муниципаль конкурсы	2021	2025	Баланссыз милләтара сәясәт үткөрү	«Мәгариф бүлеге» МКУ, «Мәдәният бүлеге»МКУ (ел саен)
2.16. «Мастер-класс»Туган тел укытучыларының муниципаль конкурсын үткөрү	2021	2025	Баланссыз милләтара сәясәт үткөрү	МКУ " Мәдәният бүлеге" (ел саен)
2.17. Туган тел үзгәрткән үткөрү	2021	2025	Баланссыз милләтара сәясәт үткөрү	«Мәгариф бүлеге» МКУ, «Мәдәният бүлеге»МКУ (ел саен)
2.18. Минзәлә гимназиясе базасында укучылар-яшь корреспондентлар журналистлар һәм язучылар белән очрашуын оештыру	2021	2025	Баланссыз милләтара сәясәт үткөрү	«Мәдәният бүлеге» МКУ, «Яшьләр һәм спорт бүлеге»МКУ (яргы елга бер тапкыр)
2.19. Минзәлә туган якны өйрәнү музеена экскурсияләр оештыру	2021	2025	Баланссыз милләтара сәясәт үткөрү	«Мәдәният бүлеге» МКУ, «Яшьләр һәм спорт бүлеге»МКУ (яргы елга бер тапкыр)
2.20. Г. Тукайның туган көненә багышланган шигърият бәйрәме үткөрү	2021	2025	Баланссыз милләтара сәясәт үткөрү	«Мәдәният бүлеге» МКУ, «Яшьләр һәм спорт бүлеге»МКУ (ел саен)

2.21. Татар телендә эшләүче мәктәпләр һәм балалар бакчалары челтәрен саклап калу һәм үстерү	2021	2025	Туган телне популярлаштыру	МКУ " Мәдәният бүлеге" (даими рәвештә, хисап чоры белән ярты елга бер тапкыр)
2.22. . Милли –мәдәни мохтариятләр житәкчеләре, Минзәлә районы имам-мөхтәсибе, Никольский кафедраль соборы настоятеле белән милли сәясәтне гамәлгә ашыруда актуаль мәсьәләләр хакында фикер алышу белән түгәрәк өстәлләр үткәру	2021	2025	Милләтара һәм конфессиональара татулыкны саклап калу	Минзәлә муниципаль районы башлыгы урынбасары, Минзәлә муниципаль районы Башлыгы ярдәмчесе, " Яшьләр һәм спорт бүлеге»МКУ (ел саен)
3. Минзәлә муниципаль районында дөүләт милли сәясәтен тормышка ашыруны фәнни-белем бирү һәм мәгълүмати тәэмин итү				
Чараның исеме	Тормышка ашырыла башлау	Тормышка ашыру тәмамлану	Көтелгән нәтижә	
3.1. Фәнни-гамәли конференцияләр, очрашулар. сәнгать эшлеклеләре, язучылар, семинарлар, татар теле һәм әдәбияты укытучылары өчен түгәрәк өстәлләр.	2021	2025	Сәләтле балалар белән эшләү системасын камилләштерү	МКУ " Мәдәният бүлеге" (ел саен)
3.2.Милли мәгариф этәлеген укыту-методик тәэмин итү	2021	2025	Педагогларның квалификациясен күтәрү, алдынгы педагогик тәҗрибә белән уртаклашу	МКУ " Мәдәният бүлеге" (даими, квартал хисап чоры белән)
3.3.Милли мәгариф буенча директор урынбасарлары, МБ житәкчеләре белән киңәшмә.	2021	2025	Педагогларның квалификациясен күтәрү, алдынгы педагогик тәҗрибә белән уртаклашу	МКУ " Мәдәният бүлеге" (ярты елга бер тапкыр)

3.4. Татар телендә компьютер программалары белән тээмин итү	2021	2025	Педагогларның квалификациясен күтәрү, алдынгы педагогик тәҗрибә белән уртаклашу	МКУ " Мәдәният бүлеге" (даими, квартал хисап чоры белән)
3.5 Туган тел һәм әдәбият кабинетларының торышын яхшырту	2021	2025	Педагогларның квалификациясен күтәрү, алдынгы педагогик тәҗрибә белән уртаклашу	МКУ " Мәдәният бүлеге" (даими, квартал хисап чоры белән)
3.6 жирле телевидениедә, район сайтында һәм район газетасында үткәрелә торган барлык чараларны яктырту .	2021	2025	Төрки халыкларның мэдәни-тарихи социализациясе	"Татмедиа" АЖ филиалы-Минзәлә (киләшү буенча)
3.7 икетеллек шартларында татар теле һәм әдәбиятын укытуны камилләштерү проблемалары буенча татар теле һәм әдәбияты укытучыларының семинарларын үткәрү	2021	2025	Педагогларның квалификациясен күтәрү, алдынгы педагогик тәҗрибә белән уртаклашу	МКУ " Мәдәният бүлеге" (ярты елга бер тапкыр)
3.8 якташ язучылар, татар җәмәгатьчелеге әгъзалары белән очрашу.	2021	2025	Балансланган милләтара сәясәт	Башкарма комитет җитәкчесенә социаль мәсьәләләр буенча урынбасары (квартал саен) «Мәдәният бүлеге» МКУ, «Яшьләр һәм спорт бүлеге» МКУ (ярты елга бер тапкыр)
3.9 татар теле һәм әдәбияты укытучысының квалификациясен күтәрүне оештыру	2021	2025	Квалификация күтәрү	МКУ " Мәдәният бүлеге" (календарь планы буенча)
3.10 татар теле һәм әдәбияты укытучыларының методик берләшмәсе эшен оештыру	2021	2025	Квалификация күтәрү	МКУ " Мәдәният бүлеге" (даими рәвештә, хисап чоры белән ярты елга бер тапкыр)

3.11 педагогик остаханэлэр булдыру, тэжрибэле укытучылар белән район һәм шәһәр укытучылары белән үзләренең нәтижәле методикалары буенча эшләү	2021	2025	Квалификация күтәрү	МКУ " Мәдәният бүлеге" (даими рәвештә, хисап чоры белән ярты елга бер тапкыр)
3.12 татар теле һәм әдәбияты буенча мәктәп, муниципаль һәм республика турларында укучыларның катнашуын оештыру һәм методик яктан тәэмин итү	2021	2025	Сәләтле балалар белән эшләү системасын камилләштерү	МКУ " Мәдәният бүлеге" (ел саен)
3.13 Минзәлә муниципаль районында милләтара һәм конфессияара мөнәсәбәтләр торышына мониторинг үткәрү	2021	2025	Минзәлә муниципаль районында балансланган милләтара һәм конфессияара сәясәт үткәрү	Минзәлә муниципаль районы башлыгы урынбасары, " Мәдәният бүлеге»МКУ, (ярты елга бер тапкыр)
3.14 милләтара һәм конфессиональара мөнәсәбәтләр торышының төп характеристикалары (Индикаторлары) системасын эшләү һәм раслау	2021	2025	Минзәлә муниципаль районында балансланган милләтара һәм конфессияара сәясәт үткәрү	Минзәлә муниципаль районы башлыгы урынбасары, " Мәдәният бүлеге»МКУ, (ярты елга бер тапкыр)
3.15 Минзәлә муниципаль районында яшәүче халыклар вәкилләренең бердәмлеге факторы булган масса күләм мәгълүмат чараларында, тарихи даталарда киң яктыртуны тәэмин итү	2021	2025	Халыкның мәдәни-тарихи социализациясе.	"Татмедиа" АЖ филиалы-Минзәлә (киләшү буенча)
3.16 Россия һәм Татарстан мөселманнарының традицион ислам кыйммәтләрен пропагандалауга юнәлтелгән Интернет челтәрендә конфессияара татулык һәм үзара хөрмәтнең тарихи тәжрибәсенә таянып максатчан эш оештыру	2021	2025	Халыкның мәдәни-тарихи социализациясе.	Минзәлә муниципаль районы Башлыгы ярдәмчесе, Минзәлә районы имам-мөхтәсибе, Никольский кафедраль соборы настоятеле (киләшү буенча)
3.18 журналистика этикасы мәсьәләләре буенча республика семинар-киңәшмәсен уздыру	2021	2025	Журналистларның квалификациясен күтәрү	«Яшьләр һәм спорт бүлеге " МКУ, «Татмедиа» АЖ филиалы-Минзәлә (киләшү буенча)

				(ел саен)
3.19 массакүлэм мэгълүмат чараларында этникара һәм конфессияара мөнәсәбәтләр мәсьәләләрен иң яхшы яктырту буенча журналистлар конкурсы оештыру	2021	2025	Россия халыкларының этникара хезмәттәшлеге һәм аларның этномәдәни үсеше темаларын яктыртучы журналистларның квалификациясен күтәрү	«Яшьләр һәм спорт бүлеге " МКУ, «Татмедиа» АЖ филиалы-Минзәлә (киләшү буенча) (ел саен)
3.20 оешмалар белән хезмәттәшлек итү советының этник һәм дини проблематика эшчәнлеген оештыру	2021	2025	Минзәлә муниципаль районында балансланган милләтара һәм конфессияара сәясәт үткәрү буенча методик рекомендацияләр эшләү	Минзәлә муниципаль районы башлыгы урынбасары (ел саен)

VII. Программа чаралары

№ № пп	Чараның исеме	Башкаручылар	Финан слау күләме (мен сум)	шул исәптән				
				2021	2022	2023	2024	2025
1	2	3	4	6	7	8	9	10
1	Район социаль өлкәсе хезмәткәрләренең милләтара конфликтларны кисәтү буенча семинарларын үткәру.	МКУ " Мәдәният бүлеге"	11,0	2,0	2,0	2,0	2,5	2,5
2	Туган тел көнен(26 апрель) һәм рус теле көнен (6 июнь)бәйрәм итүгә багышланган ел саен уздырыла торган чаралар комплексын оештыру һәм үткәру (6 июнь)	МКУ " Мәдәният бүлеге"	13,0	2,5	2,5	2,5	2,5	3,0
3	Ел саен Минзәлә муниципаль районында яшәүче халыкларның милли бәйрәмнәрен оештыру, үткәру һәм янарту.	МКУ " Мәдәният бүлеге"	65,00	11,0	12,0	13,0	14,0	15,0
4	"Безнең йорт-Татарстан"республика этномәдәни фестиваленең район туры уздыру.	МКУ " Мәдәният бүлеге"	17,5	2,5	3,0	3,5	4,0	4,5
5	Район осталарының «Россия халыкларының милли бәйрәмнәре»Бөтенроссия фотоконкурсында катнашуы	МКУ " Мәдәният бүлеге"	52,5	2,5	3,0	3,5	4,0	4,5
6	«Радуга - Салават күпере»милли мәдәниятләренең республика балалар - яшүсмерләр фестивалендә сәләтле балаларның катнашуы.	МКУ " Мәдәният бүлеге"	28,5	5,0	5,0	6,0	6,0	6,5
7	Татарстан Республикасы көненә багышланган бәйрәмне оештыру һәм уздыру	МКУ " Мәдәният бүлеге" ОДМС МКУ	3625,0	723,0	724,0	725,0	726,0	727,0
8	"Без төрле, без тигез "КВН	ОДМС МКУ МКУ " Мәдәният бүлеге"	135	25,0	26,0	27,0	28,0	29,0
9	«Спорт - тынычлыкка юл»мәктәп һәм ишегалды командалары арасында мини-футбол буенча ачык турнир	ОДМС МКУ	70,0	12,0	13,0	14,0	15,0	16,0
10	Йөзү буенча беренчелекне оештыру һәм үткәру	ОДМС МКУ	39,5	7,5	7,5	8,0	8,0	8,5
11	Гер спорты буенча турнир үткәру	ОДМС МКУ	90,0	13,0	14,0	15,0	16,0	17,0
	Яшүсмерләр арасында хоккей буенча беренчелек	ОДМС МКУ	75,0	13,0	14,0	15,0	16,0	17,0
2. Минзәлә муниципаль районында яшәүче халыкларның этномәдәни үсеше өчен шартлар тудыру;								
1	Минзәлә муниципаль районы мәдәният йортында милли бәйрәмен уздыру.	МКУ " Мәдәният бүлеге"	22,5	3,5	4,0	4,5	5,0	5,5

	"Нәүрәз"							
2	Районның сәләтле балаларының "Татар моңы" халыкара яшь башкаручылар телевизион конкурсында катнашуы	МКУ " Мәдәният бүлеге"	81,0	15,0	15,0	16,0	17,0	18,0
3	Талантлы яшьләр вәкилләренең "татар яшьләре көннәре" Халыкара форумында катнашуы	МКУ " Мәдәният бүлеге"	69,0	13,0	13,0	14,0	14,0	15,0
4	Районның иң яхшы фольклор коллективларының «уен әйләнәдә» Бөтенроссия татар фольклоры фестивалендә катнашуы .	МКУ " Мәдәният бүлеге"	Агымдагы финанслау		Аерым план һәм смета буенча			
5	Минзәлә муниципаль районында яшәүче халыклар бәйрәмнәрен үткәру: "Сабантуй", " Киң Масленица" , "Якты пасха " һ. б.	МКУ " Мәдәният бүлеге" ОДМС МКУ	Агымдагы финанслау		Аерым план һәм смета буенча			
		МКУ " Мәдәният бүлеге"	82,5	15,51	16,0	16,5	17,0	17,5
		МКУ " Мәдәният бүлеге"	67,5	12,5	13,0	13,5	14,0	14,5
6	Сәнгать коллективлары катнашуы « Крутушка " Халыкара этник фестивалендә үзешчән сәнгать осталары катнашу.	МКУ " Мәдәният бүлеге"	56,0	10,0	10,0	10,0	13,0	13,0
7	Районның ижат яшьләренең һәм сәләтле балаларының "Дулкын" республика конкурсында катнашуы.	МКУ " Мәдәният бүлеге"	56,0	10,0	10,0	10,0	13,0	13,0
8	Бөтенроссия Спас ярминкәсендә районның халык-гамәли ижат осталарының катнашуы.	МКУ " Мәдәният бүлеге"	56,0	10,0	10,0	10,0	13,0	13,0
9	Район мәдәният йортында Кирилл – Мефодий укуларын үткәру.	МКУ " Мәдәният бүлеге"	10,0	1,0	1,5	2,0	2,5	3,0
10	Милли спорт төрләре буенча ел саен турнирларны оештыру һәм уздыру	МКУ ОДМС	Агымдагы финанслау		Аерым план һәм смета буенча			
11	«Минзәлә районы – дуслык территориясе» милләтара фестивале	ОДМС МКУ	Агымдагы финанслау		Аерым план һәм смета буенча			
12	"Очрашу урыны-ММР» яшьләр слеты	ОДМС МКУ	102,5	18,5	19,5	20,5	21,5	22,5
13	Ижади тематик бию кичәләре, «Дуслык	ОДМС МКУ	17,6	2,6	3,0	3,0	4,0	5,0

	территориясе»дискотекалары үткәрү							
14	Төрле илләрнең спорт секцияләре чөлтәрен үстерү, милли спорт төрләрен өйрәнү	ОДМС МКУ	Агымд агы финанс лау	Агымд агы	Агымдагы ы	Агымдагы	Агымдагы ы	Агымд агы
15	Татар теле һәм әдәбияты буенча район һәм республика олимпиадаларын үткәрү	МКУ " Мәдәният бүлеге"	120,0	20,0	20,0	20,0	30,0	30,0
16	Минзәлә муниципаль районы мәктәпләренен өлкән сыйныф укучылары арасында «Татар кызы " муниципаль конкурсы	МКУ " Мәдәният бүлеге"	83,0	15,0	15,0	15,0	18,0	20,0
17	«Мастер-класс»Туган тел укытучыларының муниципаль конкурсын үткәрү	МКУ " Мәдәният бүлеге"	85	15,0	15,0	15,0	20,0	20,0
18	Туган тел үнкөнлеген үткәрү	МКУ " Мәдәният бүлеге"	Агымд агы финанс лау	Агымд агы	Агымдагы ы	Агымдагы	Агымдагы ы	Агымд агы
19	Минзәлә гимназиясе базасында укучылар-яшь корреспондентлар журналистлар һәм язучылар белән очрашуын оештыру	МКУ " Мәдәният бүлеге"	33,0	5,0	5,0	5,0	8,0	10,0
20	Минзәлә туган якны өйрәнү музеена экскурсияләр оештыру	МКУ " Мәдәният бүлеге"	88,0	13,0	15,0	18,0	20,0	22,0
21	Г. Тукайның туган көненә багышланган шигърият бәйрәме үткәрү	МКУ " Мәдәният бүлеге"	81,0	10,0	15,0	17,0	19,0	20,0
22	Татар телендә эшләүче мәктәпләр һәм балалар бакчалары чөлтәрен саклап калу һәм үстерү	МКУ " Мәдәният бүлеге"	Агымд агы финанс лау	Агымд агы	Агымдагы ы	Агымдагы	Агымдагы ы	Агымд агы
3. Минзәлә муниципаль районында дәүләт милли сәясәттен тормышка ашыруны фәнни-белем бирү һәм мәгълүмати тәэмин итү								
1	Фәнни-гамәли конференцияләр, очрашулар. сәнгать эшлеклеләре, язучылар, семинарлар, татар теле һәм әдәбияты укытучылары өчен түгәрәк өстәлләр.	МКУ " Мәдәният бүлеге"	110,0	15,0	20,0	25,0	25,0	25,0
2	Милли мәгариф эчтәлеген укыту-методик тәэмин итү	МКУ " Мәдәният бүлеге"	Агымд агы финанс лау	Агымд агы	Агымдагы ы	Агымдагы	Агымдагы ы	Агымд агы
3	Милли мәгариф буенча директор урынбасарлары, МБ житәкчеләре белән киңәшмә.	МКУ " Мәдәният бүлеге"	Агымд агы	Агымд агы	Агымдагы ы	Агымдагы	Агымдагы ы	Агымд агы

			финанс лау					
4	Татар телендә компьютер программалары белән тәэмин итү	МКУ " Мәдәният бүлеге"	Агымд агы финанс лау	Агымд агы	Агымдаг ы	Агымдагы	Агымдаг ы	Агымд агы

5	Туган тел һәм әдәбият кабинетларының торышын яхшырту	МКУ " Мәдәният бүлеге"	180,0	50,0	30,0	30,0	50,0	20,0
6	Жирле телевидениедә, район сайтында һәм район газетасында үткәрелә торган барлык чараларны яктырту .	ААЖ " Минзәлә филиалы ТАТАМЕ ДИА»	Агымдагы финанс лау	Агымдагы	Агымдагы	Агымдагы	Агымдагы	Агымдагы
7	Икетеллелек шартларында татар теле һәм әдәбиятын укытуны камилләштерү проблемалары буенча татар теле һәм әдәбияты укытучыларының семинарларын үткәрү	МКУ " Мәдәният бүлеге"	Агымдагы финанс лау	Агымдагы	Агымдагы	Агымдагы	Агымдагы	Агымдагы
8	3.8 якташ язучылар, татар жәмәгәтьчелеге әгъзалары белән очрашу.	МКУ " Мәдәният бүлеге"	85,0	5,0	10,0	16,0	18,0	20,0
9	Татар теле һәм әдәбияты укытучысының квалификациясен күтәрүне оештыру	МКУ " Мәдәният бүлеге"	Агымдагы финанс лау	Агымдагы	Агымдагы	Агымдагы	Агымдагы	Агымдагы
10	Татар теле һәм әдәбияты укытучыларының методик берләшмәсе эшен оештыру	МКУ " Мәдәният бүлеге"	Агымдагы финанс лау	Агымдагы	Агымдагы	Агымдагы	Агымдагы	Агымдагы
11	Педагогик остаханәләр булдыру, тәҗрибәле укытучылар белән район һәм шәһәр укытучылары белән үзләренең нәтиҗәле методикалары буенча эшләү	МКУ " Мәдәният бүлеге"	Агымдагы финанс лау	Агымдагы	Агымдагы	Агымдагы	Агымдагы	Агымдагы
12	Татар теле һәм әдәбияты буенча мәктәп, муниципаль һәм республика турларында укучыларның катнашуын	МКУ " Мәдәният бүлеге"	130,0	20,0	20,0	25,0	30,0	35,0

	оештыру һәм методик яктан тәмин итү							
13	Минзэлә муниципаль районында милләтара һәм конфессияара мөнәсәбәтләр торышына мониторинг үткөрү	Ведомств оара эшче төркем район башлыгы каршындагы	Агымдагы финанслау	Агымдагы	Агымдагы	Агымдагы	Агымдагы	Агымдагы
14	Милләтара һәм конфессиональара мөнәсәбәтләр торышының төп характеристикалары (Индикаторлары) системасын эшләү һәм раслау	Ведомств оара эшче төркем район башлыгы каршындагы	Агымдагы финанслау	Агымдагы	Агымдагы	Агымдагы	Агымдагы	Агымдагы

15	Минзэлә муниципаль районында яшәүче халыклар вәкилләренең бердәмлеге факторы булган массакуләм мәгълүмат чараларында, тарихи даталарда киң яктыртуны тәмин итү	ААЖ " Минзэлә филиалыТА ТАМЕДИА»	Агымдагы финанслау	Агымдагы	Агымдагы	Агымдагы	Агымдагы	Агымдагы
16	Россия һәм Татарстан мөселманнарының традицион ислам кыйммәтләрен пропагандалауга юнәлтелгән Интернет челтәрендә конфессияара татулык һәм үзара хөрмәтнең тарихи тәҗрибәсенә таянып максатчан эш оештыру	ААЖ " Минзэлә филиалыТА ТАМЕДИА»	Агымдагы финанслау	Агымдагы	Агымдагы	Агымдагы	Агымдагы	Агымдагы
17	Татарстан Республикасында яшәүче төрле халыкларның мәданияте, горөф - гадәтләре белән таныштыра торган һәм милләтара һәм конфессияара мөнәсәбәтләргә гармонияләштерүгә юнәлдерелгән теле-һәм радиотапшырулар	ААЖ " Минзэлә филиалыТА ТАМЕДИА»	Агымдагы финанслау	Агымдагы	Агымдагы	Агымдагы	Агымдагы	Агымдагы

	циклын төзү							
18	Журналистика этикасы мәсьәлэләре буенча республика семинар-киңәшмәсендә катнашу	ААЖ " Минзәлә филиалыТА ТАМЕДИА»	Агымдагы финанслау	Агымдагы	Агымдагы	Агымдагы	Агымдагы	Агымдагы
19	Массакуләм мәгълүмат чараларында этникара һәм конфессияара мөнәсәбәтләр мәсьәлэләрен иң яхшы яктырту буенча журналистлар конкурсы оештыру	ААЖ " Минзәлә филиалыТА ТАМЕДИА»	Агымдагы финанслау	Агымдагы	Агымдагы	Агымдагы	Агымдагы	Агымдагы
20	Оешмалар белән хезмәттәшлек итү советының этник һәм дини проблематика эшчәнлеген оештыру	Район башлыгы каршындагы ведомствоар а эшче төркем	Агымдагы финанслау	Агымдагы	Агымдагы	Агымдагы	Агымдагы	Агымдагы